

Справа № 991/13377/24

Провадження № 2-а/991/24/24

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

11 грудня 2024 року

м. Київ

Вищий антикорупційний суд колегією суддів у складі:

головуючого судді Олійник О.В.,

суддів Саландяк О.Я., Широкої К.Ю.,

з участю:

секретаря судового засідання Ярошенко Т.М.,

представників позивача Петрової Є.С., Серовської Я.М.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі судових засідань адміністративну справу за позовом Міністерства юстиції України до Відкритого акціонерного товариства Науково-виробничого об'єднання «Родіна», третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача Акціонерне товариство «АНТОНОВ», про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#),

ВСТАНОВИВ:

Історія провадження

29.11.2024 Міністерство юстиції України (далі - Мін'юст) звернулось до Вищого антикорупційного суду із позовною заявою до Відкритого акціонерного товариства Науково-виробничого об'єднання «Родіна» (далі - ВАТ НВО «Родіна»), третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача Акціонерне товариство «АНТОНОВ» (далі - АТ «АНТОНОВ»), про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#) (далі - Закону).

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 29.11.2024, згідно з положеннями ч. 4 [ст. 283-1 КАС України](#), для розгляду справи визначено колегію суддів Вищого антикорупційного суду у складі: головуєчого судді Олійник О.В., суддів - Саландяк О.Я., Широкої К.Ю.

Суд ухвалою від 02.12.2024 прийняв позовну заяву до розгляду та відкрив провадження у справі.

Одночасно із пред'явленням позову Мін'юст подав заяву про забезпечення позову, яку суд ухвалою від 02.12.2024 задовольнив та вжив заходів забезпечення, про які клопотав позивач, а саме:

1) заборонив АТ «АНТОНОВ» вчиняти будь-які дії щодо відчуження, пошкодження, знищення, передачі третім особам майна ВАТ НВО «Родіна», а саме комплектів рульових агрегатів систем керування польотом, які були надані в межах договору № 754/14, укладеного 22.01.2014 між ВАТ НВО «Родіна» та ДП «АНТОНОВ», та фактично знаходяться в АТ «АНТОНОВ»: РА-100-01 в кількості 2 шт.

(серійні номери НОМЕР_2, НОМЕР_3); РА-110-01 в кількості 2 шт. (серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_8);

2) заборонив ВАТ НВО «Родіна» вчиняти будь-які дії щодо відступлення права вимоги за договором № 754/14, укладеним 22.01.2014 між ВАТ НВО «Родіна» та ДП «АНТОНОВ», а саме на: 2 агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_1, НОМЕР_4); 2 агрегати РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_6, НОМЕР_7); 1 агрегат РА-81Н (серійний номер НОМЕР_9).

Зміст позовних вимог та їх обґрунтування

Позивач просить суд застосувати до ВАТ НВО «Родіна» санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), та стягнути в дохід держави активи останнього, а саме:

1) комплекти рульових агрегатів систем керування польотом, які були надані в межах договору № 754/14, укладеного 22.01.2014 між ВАТ НВО «Родіна» та ДП «АНТОНОВ», та фактично знаходяться в АТ «АНТОНОВ»: РА-100-01 в кількості 2 шт. (серійні номери НОМЕР_2, НОМЕР_3); РА-110-01 в кількості 2 шт. (серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_8);

2) право вимоги сторони за договором на комплекти рульових агрегатів систем керування польотом, які були надані в межах договору № 754/14, укладеного 22.01.2014 між ВАТ НВО «Родіна» та ДП «АНТОНОВ», а саме на: 2 агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_1, НОМЕР_4); 2 агрегати РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_6, НОМЕР_7); 1 агрегат РА-81Н (серійний номер НОМЕР_9).

В обґрунтування вимог позивач зазначив, що ВАТ НВО «Родіна» є одним із провідних підприємств російської федерації по розробці, виробництву високоточних авіаційних систем управління для цивільної/військової промисловості та ним здійснюється розробка, постачання, технічне обслуговування, ремонт авіаційної техніки, яка використовується збройними силами російської федерації під час агресії проти України. Така діяльність відповідача посилює військовий потенціал російської федерації, сприяє збройній агресії проти України і призводить до завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, що в свою чергу є підставою для застосування до ВАТ НВО «Родіна» санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону.

Вказав, що 22.01.2014 ДП «АНТОНОВ» та ВАТ НВО «Родіна» уклали договір № 754/14, відповідно до якого державне підприємство отримало від відповідача на умовах тимчасового ввозу для проведення випробувань комплекти рульових агрегатів систем керування польотом (РА-100-01 - 4 одиниці, РА-110-01 - 4 одиниці, РА-81Н - 1 одиниця).

Наразі 2 агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_2, НОМЕР_3) та 2 агрегати РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_8), передані за договором № 754/14, перебувають у розпорядженні АТ «АНТОНОВ», а інші агрегати (2 агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_1, НОМЕР_4), 2 агрегати РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_6, НОМЕР_7) та 1 агрегат РА-81Н (серійний номер НОМЕР_9) знищені в період з 24 лютого до кінця березня 2022 року внаслідок бойових дій у смт Гостомель Київської області, де вони зберігались на території аеродрому Київ/Антонов-2.

Зважаючи на умови договору від 22.01.2014 № 754/14 (які зокрема передбачають, що ризик пошкодження, втрати, випадкового знищення агрегатів переходить до ДП «АНТОНОВ» в момент передачі останніх на склад державного підприємства та підписання товарної накладної й акту приймання-передачі) ВАТ НВО «Родіна» має право на відшкодування вартості знищених агрегатів, які після проведення випробувань підлягали поверненню відповідачу.

З огляду на:

- продовження строку дії правового режиму воєнного стану на території України;
- застосування до ВАТ НВО «Родіна» на підставі рішення Ради національної безпеки і оборони України (далі - РНБО) від 01.07.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних

економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введене в дію [Указом Президента України від 01.07.2023 № 364/2023](#), санкції у виді блокування активів;

- наявність підстав, передбачених ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#), для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону;

- співмірність застосування такої санкції до відповідача зі шкодою, завданою його діями інтересам суспільства,

позивач вважає, що існують законодавчо визначені підстави для застосування до ВАТ НВО «Родіна» санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), та стягнення в дохід держави відповідних активів, які йому належать.

Позиції учасників справи

У судовому засіданні представники позивача Петрова Є.С., Серовська Я.М. підтримали заявлені вимоги, просили суд застосувати до відповідача санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), та стягнути в дохід держави активи останнього.

Представник третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача АТ «АНТОНОВ» Ющенко О.С. у судове засідання не з'явилась, направила заяву про розгляд справи за її відсутності. У письмових поясненнях зазначила, що позовні вимоги є законними, обґрунтованими, тому просила суд їх задовольнити.

Представник відповідача ВАТ НВО «Родіна» у судове засідання не з'явився, причини неявки суду не повідомив, відзив на позовну заяву не подав.

Водночас суд вжив всіх можливих заходів та належним чином повідомив відповідача про дату, час та місце розгляду справи у спосіб, передбачений [ст. 268 КАС України](#), а саме шляхом:

- опублікування 05.12.2024 на вебсторінці Вищого антикорупційного суду вебпорталу судової влади України ухвали про відкриття провадження у справі від 02.12.2024 (https://court.gov.ua/storage/portal/hcac/administrative/rulings/991_13377_24_02.12.24.pdf). В ухвалі, серед іншого, відповідачу роз'яснено право подати відзив на позовну заяву, наслідки неприбуття в судове засідання, повідомлено про можливість одержання інформації по справі на офіційному вебпорталі судової влади України (т. 3 арк. 73, 74-75);

- опублікування на вебсторінці Вищого антикорупційного суду вебпорталу судової влади України повістки про виклик в судове засідання, призначене на 16 год 30 хв 11.12.2024 (https://court.gov.ua/storage/portal/hcac/summons/991_13377_24_03.12.2024.pdf);

- надсилання копії ухвали про відкриття провадження у справі та повістки про виклик в судове засідання, призначене на 16 год 30 хв 11.12.2024, на відомі адреси електронної пошти відповідача, а саме: ІНФОРМАЦІЯ_1, reception@nporodina.ru (т. 3 арк. 65, 96). На ці ж адреси електронної пошти позивач та суд надіслали копії позовної заяви з додатками (т. 1 арк. 139, т. 3 арк. 62, 63, 97, 98).

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та окупації території України, АТ «Укрпошта» із 24.02.2022 припинило обмін поштовими відправленнями до/з росії, тому суд не надсилав копію ухвали про відкриття провадження та судову повістку на поштову адресу відповідача у російській федерації (т. 3 арк. 59-61).

Зважаючи на викладене, а також беручи до уваги положення абз. 2 ч. 5 [ст. 283-1 КАС України](#) (неприбуття в судове засідання учасника справи та його представника, належним чином повідомленого про дату, час та місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи в суді першої інстанції та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні), ч. 6 ст. [162](#), ч. 2 ст. [175 КАС України](#) (у разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин суд має право

вирішити спір за наявними матеріалами справи) суд дійшов висновку про розгляд справи за відсутності відповідача та вирішення спору за наявними матеріалами справи.

Оцінка та мотиви суду

Відповідно до ст. [1, 3 Закону](#), з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (далі - санкції). Підставами для застосування санкцій є зокрема дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод.

[Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12.05.2022 № 2257-IX](#) (далі - Закон № 2257-IX), який набрав чинності 24.05.2022, внесено зміни до [Закону](#), додано п. 1-1 ч. 1 ст. 4, яким передбачено новий вид санкції - стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Така санкція має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні [Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів»](#). Ця санкція може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим [Законом](#), вже накладено санкцію у виді блокування активів (ч. 1 ст. 5-1 Закону).

За наявності підстав та умов, зазначених у ч. 1 цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, звертається до Вищого антикорупційного суду з позовною заявою про застосування до відповідної фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#), у порядку, визначеному [Кодексом адміністративного судочинства України](#) (ч. 2 ст. 5-1 Закону).

Перелік підстав застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#), наведений у п. 1, 2 ч. 1 ст. 5-1 Закону.

Положеннями ч. 3 ст. 6 [Закону](#) унормовано, що застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених ч. 1 [ст. 1 цього Закону](#), в умовах правового режиму воєнного стану. Ця санкція може бути застосована лише щодо осіб, на яких накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, прийнятими після набрання чинності [Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб»](#).

Враховуючи наведені норми, під час розгляду цієї справи суд має встановити чи:

- ВАТ НВО «Родіна» є суб`єктом до якого може бути застосована санкція, передбачена п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону;
- позивач звернувся до суду з позовною заявою в період дії правового режиму воєнного стану;
- на ВАТ НВО «Родіна» накладено санкцію у виді блокування активів за рішенням РНБО, прийнятим після набрання чинності [Законом № 2257-IX](#);
- наявна підстава, визначена п. 1 та/або п. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#), для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону;
- належать відповідачу активи, які позивач просить суд стягнути в дохід держави, або щодо таких активів ВАТ НВО «Родіна» може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними;
- буде пропорційним втручання у право власності відповідача у випадку стягнення активів.

Щодо віднесення ВАТ НВО «Родіна» до суб`єктів, щодо яких може бути застосована санкція, передбачена п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону

ВАТ НВО «Родіна» є юридичною особою, створеною та зареєстрованою за законодавством російської федерації, що підтверджується випискою із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 03.10.2024 № ЮЭ9965-24-134932651 (т. 1 арк. 63-73), тобто відповідач є іноземною юридичною особою, тому він є суб`єктом, до якого може бути застосована санкція, передбачена п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону.

Щодо звернення позивача до суду із позовною заявою в період дії правового режиму воєнного стану

[Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022](#), затвердженим [Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX](#), у зв`язку з військовою агресією російської федерації проти України, у державі введено воєнний стан із 05 год 30 хв 24.02.2022 строком на 30 діб (т. 1 арк. 31-32).

Згідно з п. 3 цього [Указу](#) у зв`язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені [ст. 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України](#), а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені ч. 1 [ст. 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»](#).

Строк дії воєнного стану неодноразово продовжувався, останній раз [Указом Президента України від 28.10.2024 № 740/2024](#), затвердженим [Законом України від 29.10.2024 № 4024- IX](#), із 05 год 30 хв 10.11.2024 строком на 90 діб (т. 1 арк. 33-34).

Отже, позивач подав позовну заяву до суду в період дії правового режиму воєнного стану.

Щодо накладення на ВАТ НВО «Родіна» санкції у виді блокування активів

Порядок застосування санкції у виді блокування активів щодо окремих іноземних юридичних осіб закріплений ч. 3 ст. 5 Закону.

Так, рішення про застосування до іноземної юридичної особи санкції у виді блокування активів приймається РНБО та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов`язковим до виконання.

РНБО рішенням від 01.07.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (т. 1 арк. 136-140), яке введено в дію [Указом](#)

[Президента України від 01.07.2023 № 364/2023](#) (т. 1 арк. 135), застосувала до ВАТ НВО «Родіна» зокрема санкцію у виді блокування активів строком на 5 років.

Відповідно санкція у виді блокування активів застосована до відповідача в установленому [законом](#) порядку та після набрання чинності [Законом № 2257-IX](#). Матеріали справи не містять відомостей щодо скасування такої санкції.

Щодо збройної агресії російської федерації проти України

Всупереч фундаментальним принципам та нормам міжнародного права, закріпленим зокрема у Статуті Організації Об'єднаних Націй, Декларації Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 № 36/103 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав, резолюціях Генеральної Асамблеї ООН від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIXX), Меморандумі про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, Договорі про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та РФ, Договорі про українсько-російський державний кордон, російська федерація з 2014 року розпочала неспровоковану військову агресію проти України.

Спланована заздалегідь збройна агресія російської федерації проти України розпочалася 20.02.2014. Відбулося збройне захоплення і воєнна окупація невід'ємної частини України - Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Нелегітимно сформована в умовах російської воєнної окупації виконавча влада Автономної Республіки Крим 16.03.2014 провела псевдореферендум про входження Автономної Республіки Крим та міста Севастополя до складу російської федерації, результати якого не були визнані жодною країною світу, крім Росії. 18.03.2014 самозвані представники Автономної Республіки Крим та міста Севастополя підписали з президентом російської федерації «Договір про прийняття до російської федерації Республіки Крим і створення у складі російської федерації нових суб'єктів».

У квітні 2014 року контрольовані, керовані та фінансовані спецслужбами російської федерації озброєні бандитські формування проголосили створення «Донецької народної республіки» (07.04.2014) та «Луганської народної республіки» (27.04.2014).

Протягом травня 2014 року самозвані лідери «ДНР» та «ЛНР», серед яких було багато громадян російської федерації, у неконституційний спосіб провели фіктивні референдуми про відокремлення цих нелегітимних утворень від України. Під приводом і з метою їхньої підтримки на територію України були заслані розвідувально-диверсійні групи Головного розвідувального управління Генерального штабу збройних сил російської федерації, парамілітарні формування. За їхньої участі відбулося захоплення адміністративних будівель у багатьох населених пунктах Донецької та Луганської областей, здійснено збройні напади на частини українських Сухопутних військ та літаків Повітряних сил Збройних Сил України.

Досягнуті в подальшому за посередництва ОБСЄ, а також Німеччини і Франції Мінські домовленості та домовленості у «Нормандському форматі» з першого ж дня не виконувалися Росією, яка замість їх імплементації намагалася замінити процес мирного врегулювання та зусилля, спрямовані на те, щоб покласти край війні, наданням «особливого статусу» створеним нею квазі-державним утворенням. Під виглядом виконання Мінського «комплексу заходів» російська сторона здійснювала перегруповування своїх збройних підрозділів, важких озброєнь, постійно тримала біля українсько-російського кордону численне угруповання своїх регулярних збройних сил.

21.02.2022 Росія офіційно «визнала» «державами» створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України терористичні утворення «Луганська народна республіка» та «Донецька народна республіка».

24.02.2022 президент російської федерації оголосив початок «спеціальної військової операції» під приводом здійснення так званої «демілітаризації та денацифікації України». Після цього близько

четвертої години ранку були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію нашої держави, увійшовши з боку російської федерації, Білорусі та тимчасово окупованого Кримського півострова.

З першого дня вторгнення російська федерація порушує правила ведення війни і норми міжнародного права та масово вчиняє воєнні злочини, вбиваючи цивільних, руйнуючи інфраструктуру та депортуючи населення. Також російська федерація веде активну інформаційну війну, застосовує пропаганду, здійснює торговельно-економічний тиск, енергетичну блокаду, терор і залякування громадян України, кібератаки, звинувачує іншу сторону у власних злочинах.

Факт триваючої збройної агресії щодо України з боку російської федерації визнається міжнародним співтовариством.

12.10.2022 Генеральна Асамблея ООН на поновленій 11-й Надзвичайній спеціальній сесії щодо агресії російської федерації проти України переважною більшістю голосів схвалила резолюцію A/RES/ES-11/4 «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН». У резолюції підтверджується відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також міститься рішуча вимога до російської федерації негайно вивести всі військові сили з території України.

23.11.2022 Європейський Парламент схвалив резолюцію 2022/2896(RSP) «Про визнання російської федерації державою-спонсором тероризму». У резолюції підтверджується неухильна підтримка незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Резолюція також містить такі важливі положення, згідно з якими Європарламент вимагає від російської федерації виведення її збройних сил за межі міжнародно визнаних кордонів України та припинити всі військові дії, зокрема напади на житлові райони та цивільну інфраструктуру. Цілеспрямовані напади і звірства, здійснювані росією проти цивільного населення України, руйнування цивільної інфраструктури прирівнюються до актів терору проти українського населення і становлять воєнні злочини.

Щодо наявності підстав, визначених п. 1, 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#), для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону

У позовній заяві Мін`юст вказує на існування двох підстав для застосування до ВАТ НВО «Родіна» санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), а саме:

- 1) завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України шляхом взяття участі в організації (у тому числі матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України (пп. г п. 1 ч. 1 ст. 5-1 Закону);
- 2) суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у п. 1 цієї частини шляхом сприяння збройній агресії проти України, зокрема шляхом постачання/надання військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь (абз. 5 пп. а п. 2 ч. 1 ст. 5-1 Закону).

Зі змісту виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 03.10.2024 № ЮЕ9965-24-134932651 (т. 1 арк. 63-73) суд встановив, що ВАТ НВО «Родіна» є юридичною особою, яка 29.06.1994 зареєстрована за законодавством російської федерації, генеральний директор - Масленников Д.Г. Основним видом економічної діяльності товариства є виробництво гелікоптерів, літаків та інших літальних апаратів, а додатковими видами діяльності є ремонт, технічне обслуговування літальних апаратів, включаючи космічні, а також наукові дослідження та розробки в галузі природничих, технічних наук. Відповідач має зокрема такі ліцензії: розробка, виробництво, випробування, встановлення, монтаж, технічне обслуговування, ремонт, утилізація та реалізація озброєння та військової техніки; розробка, виробництво, випробування та ремонт авіаційної техніки, за винятком

безпілотних авіаційних систем та (або) їх елементів, що включають безпілотні цивільні повітряні судна з максимальною злітною масою 30 кілограмів і менше.

Єдиний державний реєстр юридичних осіб не містить відомостей про засновників ВАТ НВО «Родіна», а також про його структуру. Відповідно до положень постанови уряду російської федерації від 04.07.2023 № 1102 «Про особливості розкриття та (або) надання інформації, що підлягає розкриттю та (або) наданню відповідно до вимог федерального закону «Про акціонерні товариства» та федерального закону «Про ринок цінних паперів» (т. 1 арк. 76-83) такі відомості можуть не відкриватись товариством, оскільки до нього застосовані обмежувальні заходи (санкції).

Водночас із роздруківки із сервісу перевірки контрагентів «Компаниум» (<https://companium.ru/id/1027739004424-pro-rodina#connections>) вбачається, що форма власності ВАТ НВО «Родіна» - змішана російська власність з долею федеральної власності, а його засновником до 02.01.2022 був Державний комітет російської федерації з управління державним майном (теперішня назва - Федеральне агентство з управління державним майном, який є федеральним органом виконавчої влади російської федерації, що здійснює функції з управління федеральним майном) (т. 1 арк. 51-62, 84-89).

Як зазначено в річних звітах ВАТ НВО «Родіна» за результатами роботи за 2022 та 2023 роки, опублікованих на порталі ТОВ «Інтерфакс - Центр розкриття корпоративної інформації» (одного з п'яти інформаційних агентств, уповноважених розкривати інформацію на російському ринку цінних паперів) (т. 1 арк. 74-75, 90-134, 150-194, 224-226), що також узгоджується із відомостями, які містяться у відкритих джерелах інформації, у тому числі в медіа (т. 1 арк. 34-35, 36-38, 39-40, 41-46, 47-49, 50), товариство представлено двома структурними підрозділами - ВАТ НВО «Родіна» м. Москва (адміністративно-управлінський персонал, конструкторські відділи) та ВАТ НВО «Родіна» Старицький механічний завод, м. Стариця Тверської області (виробництво).

Суд дослідив роздруківки статей у медіа, у яких висвітлено діяльність ВАТ НВО «Родіна», а також означені звіти товариства за 2022 та 2023 роки роботи (т. 1 арк. 34-35, 36-38, 39-40, 41-46, 47-49, 50, 51-62, 90-134, 150-194, 195) та інформацію з офіційного сайту державних закупівель російської федерації (т. 2 арк. 1-46), аналіз яких дає підстави стверджувати про таке.

ВАТ НВО «Родіна» є унікальним підприємством авіаційної галузі російської федерації у сфері створення агрегатів та систем управління для тяжких військових, цивільних літаків та безпілотної техніки, яке забезпечує повний цикл своїх виробів (від розробки ескізного проекту до організації післяпродажного сервісного обслуговування виробів власної розробки та виготовлення). Старицький механічний завод випускає електрогідравлічні системи управління, гідравлічні та електрогідравлічні силові приводи для літаків та гелікоптерів різних типів, модифікацій.

У 2022 році відповідач завершив дослідно-конструкторські роботи по створенню модернізованого стратегічного надзвукового бомбардувальника-ракетноносця Ту-160М, здійснив заходи з організації серійного виробництва виробів, що забезпечують будівництво нових літаків даного типу, а також модернізацію літаків існуючого парку з метою доведення їх до сучасних вимог. Також підприємство завершило роботи з підготовки конструкторської та технологічної документації для модернізації рульових агрегатів до літаків Ту-22М3 (надзвуковий ракетноносець-бомбардувальник з крилом змінної стріловидності), Іл-76 (військово-транспортний літак) та Іл-78 (літак-заправник), які наразі перебувають в експлуатації. У 2022 році товариство в основному займалось виготовленням продукції та виконанням робіт для комплектації та підтримки технічного стану літаків Ту-160, Іл-96, Бе-200, Іл-476 та інших.

У 2023 році ВАТ НВО «Родіна» розпочало модернізацію сімейства літаків Ту-204/214. У рамках контракту з ПАТ «Туполєв» відповідач планує модернізувати всі електронні блоки цих літаків, які відповідають за різні системи керування. Також проведе імпортозаміщення імпортних комплектуючих у складі гідроагрегатів розробки товариства. Крім продовження завершення раніше розпочатих

конструкторських робіт фахівці підприємства активно займалися дослідженнями галузей створення комбінованих гідро-електроприводів, електроприводів та кермових агрегатів для безпілотної техніки різних розмірів та призначення. Ці роботи проводилися в ініціативному порядку, за рахунок власних коштів підприємства, у рамках створення внутрішнього наукового доробку, який, на їх переконання, буде затребуваний найближчим часом та дозволить відповідачу бути конкурентоспроможним у сучасних умовах. У 2023 році виробничі потужності товариства збільшилися на 80 %, введено в експлуатацію новий складально-випробувальний цех Старицького механічного заводу площею більше 10 000 кв.м, заплановано будівництво нового цеху механічної обробки деталей площею 7 000 кв. м та оснащення його новітнім обладнанням. Заплановано виготовлення та поставка виробів для нових літаків Ту-160, Ту-214, Іл-96-300/400, Іл-114, Іл-476, Бе-200, Т-50, К-52 та проведення підготовки виробництва модернізованих агрегатів для літаків Ту-22-ІЗ, Ту-154, Іл-76, Су-24. У цьому році підприємство в основному займалося виготовленням продукції та виконанням робіт для комплектації та підтримки технічного стану літаків Ту-160, Ту-214, Іл-96-300, Бе-200, Іл-76 та інших.

У 2022 році основним джерелом фінансування діяльності ВАТ НВО «Родіна» був державний бюджет російської федерації, а саме 75 %, а у 2023 році цей показник збільшився до 86,5 %.

Основними замовниками ВАТ НВО «Родіна» є зокрема низка підприємств, виробничі потужності яких задіяні для потреб оборонно-промислового комплексу росії, а саме: ПАТ «Туполєв», ПАТ «Компанія Сухий», міністерство надзвичайних ситуацій росії, АТ «Ільюшин Фінанс Ко.», федеральна державна бюджетна установа «Спеціальний льотний загін «росія» управління справами президента російської федерації.

ПАТ «Туполєв» є: провідним російським підприємством в галузі проектування, виробництва, післяпродажного супроводу ракетноносців та літаків спеціального призначення; головним підприємством дивізіону стратегічної та спеціальної авіації Об'єднаної авіабудівної корпорації, яка у свою чергу входить до ДК «Ростех». Створення вказаної корпорації було обумовлено метою збереження та розвитку авіабудівельного комплексу, для забезпечення безпеки та обороноздатності росії та реалізації державних програм російської федерації по створенню авіаційної техніки (т. 1 арк. 197-198, 199-200, 201-203, 221).

ВАТ НВО «Родіна» та ПАТ «Туполєв» підтримують довготривалі, стабільні ділові відносини та ще із 2016 року є стратегічними партнерами зокрема щодо реалізації проекту модернізації стратегічного бомбардувальника Ту-160. У межах спільної роботи компаній над цим літаком ВАТ НВО «Родіна» виробляє системи та агрегати з використанням новітньої елементної бази. Разом з тим під час співпраці відповідач виготовив та поставив низку агрегатів для інших літаків конструкторського бюро «Туполєв», а саме для: Ту-204, Ту-214, Ту-334, Ту-154 (у тому числі системи управління закрилками та підкрилками, рулеві приводи, системи дистанційного керування) (т. 1 арк. 195).

ПАТ «Компанія Сухий» є російською авіабудівною компанією, що також входить до складу Об'єднаної авіаційної корпорації, спеціалізується на виробництві військових літаків, зокрема винищувачів марки «Су» (т. 1 арк. 222).

АТ «Ільюшин Фінанс Ко.» - спеціалізована компанія у сфері авіаційного лізингу, входить до складу Об'єднаної авіаційної корпорації, забезпечує основний об'єм постачання російським та закордонним авіаперевізникам нових цивільних, вантажних літаків, які вироблені корпорацією (т. 1 арк. 223).

Суд встановив, що протягом 2022-2023 років російська федерація неодноразово здійснювала ракетні обстріли території України з використанням крилатих ракет повітряного базування, які були випущені у тому числі з літаків Ту-160М та Ту-22М3. Внаслідок цих обстрілів загинули люди, а також завдано шкоди енергетичній, цивільній інфраструктурі України (т. 1 арк. 204-209, 210, 211-215, 216-217, 218-220).

Водночас з матеріалів справи вбачається, що за наслідками проведеної у 2022 році державної закупівлі ВАТ НВО «Родіна» уклало із федеральною державною бюджетною установою «Спеціальний льотний загін «росія» управління справами президента російської федерації контракт № 0373100003522000023 щодо проведення робіт з капітального ремонту рульового приводу РП84-01 на ВС Ту-214 за ціною 5 483 800,80 російських рублів, строк виконання робіт - 05.05.2022 (т. 2 арк. 12-13, 14-23).

Вказана бюджетна установа здійснює обслуговування, забезпечення виконання авіаційних перевезень президента російської федерації, очільника уряду та інших високопосадовців (т. 2 арк. 47), а також є замовником за багатьма контрактами, пов'язаними із виконанням ремонтних робіт, зокрема капітального ремонту різних агрегатів для літаків Ту-214, Іл-96-300, Ту-204-300, Ан-148 (т. 2 арк. 1-11).

За наслідками проведеної у 2023 році державної закупівлі ВАТ НВО «Родіна» уклало із федеральною бюджетною установою «Південний авіаційно-рятувальний центр МНС росії» контракт № 0328100003923-01 щодо проведення робіт з капітального ремонту рульових приводів РП100, РП85-03 та рульових агрегатів РА90-05, РА86-01 для продовження визначених строків служби для літаків типу Бе-200С за ціною 348 727 301,56 російський рубль, строк виконання робіт - 31.12.2024 (т. 2 арк. 24-25, 26-46).

Міністерство надзвичайних ситуацій росії займається ліквідацією надзвичайних ситуацій, рятувальними операціями та виконує інші завдання гуманітарного характеру. Разом з тим може надавати підтримку збройним силам росії у вигляді транспортування вантажів, евакуації поранених, рятувальних операцій або ліквідації наслідків військових дій. Федеральна бюджетна установа «Південний авіаційно-рятувальний центр МНС росії» забезпечує реагування сил міністерства зокрема в зонах військових конфліктів (т. 2 арк. 50-53). За повідомленням голови відомства, ресурси міністерства на постійній основі використовуються для відновлювальних робіт, а також забезпечення гуманітарної допомоги на території України, яка тимчасово окупована російською федерацією (т. 2 арк. 54-55).

Вказані обставини дають підстави для висновку, що ВАТ НВО «Родіна» як до початку збройної агресії росії проти України, так і під час такої агресії здійснює розробку, постачання, технічне обслуговування, ремонт авіаційної техніки та її складових, яку збройні сили російської федерації використовують під час збройної агресії проти України. За останні роки підприємство суттєво наростило виробничі потужності, які в більшості задіяні для забезпечення потреб та виконання державних замовлень, пов'язаних із оборонно-промисловим комплексом росії. Тим самим ВАТ НВО «Родіна» посилює військовий потенціал російської федерації та бере участь у матеріально-технічному забезпеченні збройної агресії проти України, сприяє їй, чим завдає істотної шкоди національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України.

Тому суд вважає, що існують законодавчо визначені підстави, передбачені пп. г п. 1 та абз. 5 пп. а п. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#), для застосування до ВАТ НВО «Родіна» санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону.

Щодо належності ВАТ НВО «Родіна» активів, які позивач просить суд стягнути в дохід держави

За змістом п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#) застосування до особи цієї санкції передбачає стягнення в дохід держави активів, які або належать такій особі, або щодо яких вона може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

[Закон](#) не містить визначення поняття «активи» для цілей його застосування, проте таке поняття визначено низкою інших законодавчих актів.

Так, відповідно до п. 2 ч. 1 [ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження](#)

зброї масового знищення» активами є кошти, у тому числі електронні гроші, інше майно, майнові та немайнові права.

Згідно зі [ст. 190 ЦК України](#) майном вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Майнові права - це будь-які права, пов'язані з майном, відмінні від права власності, у тому числі права, які є складовою частиною права власності (права володіння, розпорядження, користування), а також інші специфічні права та право вимоги. Майнове право, яке можна визначити як «право очікування», є складовою частиною майна як об'єкта цивільних прав.

Поняття «майно» може означати «існуюче майно» або активи, включаючи права вимоги, стосовно яких заявник може стверджувати, що він має принаймні «законне сподівання» на отримання можливості ефективно здійснити майнове право (п. 32 рішення у справі «Стретч проти Сполученого Королівства» від 24.06.2003, заява № 44277/98).

Позовні вимоги Мініюсту стосуються окремих речей - агрегатів, а також права вимоги відповідача за договором в частині знищених агрегатів, що в повній мірі охоплюється законодавчим визначенням активів.

Суд встановив, що 22.01.2014 ДП «АНТОНОВ» та ВАТ НВО «Родіна» уклали договір № 754/14, відповідно до якого державне підприємство отримало безоплатно, на умовах тимчасового ввозу для проведення випробувань комплекти рульових агрегатів систем керування польотом, які були взяті на позабалансовий облік підприємства у вересні 2014 року (РА-100-01 - 4 одиниці, серійні номери НОМЕР_1, НОМЕР_2, НОМЕР_3, НОМЕР_4; РА-110-01 - 4 одиниці, серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_6, НОМЕР_7, НОМЕР_8; РА-81Н - 1 одиниця, серійний номер НОМЕР_9) (т. 2 арк. 60-64, 71, 72-74, 75, 76-78, 79, 80, 81, 82, 83, 84-85, 86).

Відповідно до умов договору протягом всього терміну випробувань вироби залишаються власністю ВАТ НВО «Родіна». Водночас ризик пошкодження, втрати, випадкового знищення агрегатів переходить до ДП «АНТОНОВ» в момент передачі останніх на склад державного підприємства та підписання товарної накладної й акту приймання-передачі (п. 1.4 договору).

Сторони неодноразово уклали додаткові угоди до договору, які стосувались зокрема збільшення терміну проведення випробувань. Останньою додатковою угодою від 25.10.2021 визначено, що тривалість випробувань встановлюється до 31.12.2022 та відповідно агрегати передаються ДП «АНТОНОВ» в тимчасове користування на цей період (т. 2 арк. 65, 66, 67, 68, 69, 70).

Зі змісту акту від 23.05.2022 № 4/226-22 про перевірку технічного стану та визначення придатності повітряного судна до польотів, вбачається, що після звільнення смт Гостомель комісія АТ «АНТОНОВ» провела огляд складського приміщення відділу 226 за результатами якого виявила агрегати, які мають сліди механічного та термічного пошкодження, а саме: РА-100-01 серійні номери НОМЕР_2, НОМЕР_3 та РА-110-01 серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_8. Не знайдені агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_1, НОМЕР_4), РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_6, НОМЕР_7) та РА-81Н (серійний номер НОМЕР_9) комісія вважає знищеними внаслідок значних руйнувань та впливу вогню (т. 2 арк. 87).

Означені агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_2, НОМЕР_3) та РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_8) наразі перебувають в АТ «АНТОНОВ», що підтверджується листом останнього від 25.09.2024 № 419/13643-24 й переліком та описом майна ВАТ НВО «Родіна» за договором від 22.01.2014 № 754/14, складеним 24.09.2024 головним конструктором (з систем керування польотом, гідравліки та шасі) АТ «АНТОНОВ» (т. 2 арк. 58-59, 86).

Отже, вказані активи (комплекти рульових агрегатів систем керування польотом (РА-100-01 в кількості 2 шт. (серійні номери НОМЕР_2, НОМЕР_3); РА-110-01 в кількості 2 шт. (серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_8) та право вимоги за договором від 22.01.2014 № 754/14 на комплекти рульових агрегатів систем керування польотом (2 агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_1, НОМЕР_4); 2 агрегати

РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_6, НОМЕР_7); 1 агрегат РА-81Н (серійний номер НОМЕР_9) належать ВАТ НВО «Родіна».

Щодо пропорційності втручання у право власності відповідача

Будь-яке примусове позбавлення власності є втручанням у мирне володіння майном. Згідно з положеннями ст. 1 Першого Протоколу до [Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#) (далі - Конвенція) кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених [законом](#) або загальними принципами міжнародного права. Також ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності ([стаття 41 Конституції України](#)). Право в цілому дозволяє таке втручання, проте це втручання повинно бути законним, обґрунтованим та пропорційним.

Будь-яке обмеження права власності повинно здійснюватися зокрема на умовах, передбачених законом. Обмеження права власності має переслідувати законну мету за допомогою засобів, які є пропорційними меті (Beyleger проти Італії (Рішення Великої Палати від 05.01.2000, заява № 33202/96, параграф 107). При цьому має бути розумне співвідношення між засобами та метою, що досягається, - так званий «справедливий баланс» між інтересом суспільства та вимогами щодо захисту фундаментальних прав особи (рішення у справі Edwards проти Мальти від 24.10.2006, заява № 17647/04, параграф 69).

Право власності не є абсолютним, оскільки держава може вимагати від суб`єктів дотримуватися певних зобов`язань. У разі, якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, держава може вжити заходів на припинення чи попередження таких дій.

При застосуванні такої санкції як стягнення активів у дохід держави суд повинен враховувати співмірність її застосування зі шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача.

Відповідно до правової позиції, яка міститься у постанові Великої Палати Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 916/2791/13, втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із [законом](#) і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов`язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення.

Оцінюючи пропорційність втручання у право на вільне володіння, суд, у першу чергу, враховує, що застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#) є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, передбачених ч. 1 [ст. 1 Закону](#), а саме: захист національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидія терористичної діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави, в умовах правового режиму воєнного стану.

Застосування вказаних заходів відповідає критерію «необхідності у демократичному суспільстві», оскільки в їх запровадженні, з огляду на визнані факти військової агресії щодо України, існує нагальна потреба.

Таке втручання має легітимну мету зокрема: забезпечити контроль за активами особи, яка несе або може нести потенційну загрозу національним інтересам України, її суверенітету та територіальній цілісності; зупинити агресивні дії російської федерації; забезпечити здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих жертвам агресії за рахунок коштів, отриманих від конфіскації.

У цьому випадку суд враховує співмірність застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями ВАТ НВО «Родіна».

Ці дії перебувають у причинному зв'язку із порушенням фундаментальних прав та інтересів людини і суспільства в цілому та призвели до окупації частини території України, великої кількості загиблих як серед цивільного населення, так і серед військових, знищення цілих населених пунктів, житлових кварталів, об'єктів критичної інфраструктури, знищення історико-культурних пам'яток України, економічної нестабільності країни, зменшення рівня життя населення, погіршення економічної, інвестиційної та туристичної «привабливості» України, масовому викраденню та вивезенню дітей з тимчасово окупованих територій, геноциду українського народу, поставили під загрозу існування України як незалежної держави.

Суд враховує інформацію, яка опублікована Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення російської федерації на територію України. Суд визнає ці відомості загальновідомими, широко освітленими у ЗМІ, тому вони не потребують доказування в силу ч. 3 [ст. 78 КАС України](#).

Так, станом на листопад 2024 року зафіксовано 12 340 випадків загибелі та 27 836 поранень цивільних осіб, серед них 667 випадків загибелі дітей та 1 805 випадків їх поранення.

Більшість зафіксованих втрат серед цивільних осіб було спричинено застосуванням вибухової зброї з великою зоною ураження. Зруйновано 80 медичних закладів та 333 закладів освіти, разом з тим пошкоджено 632 медичні заклади та 1 215 закладів освіти.

Управління вважає, що реальна кількість втрат серед цивільних осіб значно вища, оскільки отримання інформації з деяких місць, де тривають інтенсивні бойові дії, відбувається з затримкою та багато повідомлень із місць, звідки надходить інформація про втрати серед цивільного населення, все ще потребують підтвердження.

Вказане зумовлює відповідне реагування з боку держави шляхом використання правового механізму у виді стягнення в дохід держави активів відповідача, які знаходяться на території України.

У письмових поясненнях представник АТ «АНТОНОВ» зазначила, що рульові агрегати РА-100-01 та РА-110-01 можуть бути використані в авіаційній діяльності товариства для потреб сил оборони України, які задіяні для відсічі збройної агресії російської федерації. Завдяки цим агрегатам, на підставі Сертифікату схвалення організації виробника № UA.21G.0023, АТ «АНТОНОВ» може забезпечити компонентами та обладнанням літаки його розробки Ан-148-100 та Ан-158, а також проводити технічне обслуговування цих повітряних суден.

За встановлених обставин суд дійшов висновку про дотримання справедливого балансу між інтересами суспільства у припиненні агресії та втручанням у право власності відповідача, а також про пропорційність таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, що належать ВАТ НВО «Родіна», оскільки позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу, з метою запобігання вчиненню порушень інтересів, безпеки, суверенітету та територіальної цілісності України, відновлення порушених прав та свобод громадян України, суспільства та держави.

Висновок суду

Згідно з ч. 7 [ст. 283-1 КАС України](#) за результатами розгляду позовної заяви Вищий антикорупційний суд ухвалює одне з таких рішень: 1) про задоволення позовних вимог повністю або частково та застосування до фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону; 2) про відмову в задоволенні позову.

Суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони (ч. 6 [ст. 283-1 КАС України](#)).

Відповідно до правової позиції Верховного Суду, яка міститься в постанові від 29.08.2018 у справі № 910/23428/17 при оцінці достатності доказів діють спеціальні правила - стандарти доказування, якими має керуватися суд при вирішенні справи. Стандарти доказування є важливим елементом змагальності процесу. Якщо сторона не подала достатньо доказів для підтвердження певної обставини, то суд робить висновок про її недоведеність.

Під час судового розгляду суд на підставі доказів, наданих позивачем, дійшов висновку про наявність підстав, передбачених пп. г п. 1 та абз. 5 пп. а п. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#), для застосування до ВАТ НВО «Родіна» санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), та про обґрунтованість позовних вимог Мін`юста.

Щодо розподілу судових витрат

Порядок розподілу судових витрат врегульовано положеннями [ст. 139 КАС України](#).

Так, ч. 2 цієї статті унормовано, що при задоволенні позову суб`єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб`єкта владних повноважень, пов`язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

Судові витрати третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, стягуються на її користь зі сторони, визначеної відповідно до вимог цієї статті, залежно від того, заперечувала чи підтримувала така особа заявлені позовні вимоги (ч. 11 [ст. 139 КАС України](#)).

Позивач, відповідач та третя особа не надали суду доказів понесення ними судових витрат. На підставі п. 25 ч. 1 [ст. 5 Закону України «Про судовий збір»](#) Мін`юст звільнений від сплати судового збору у справах про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону.

Зважаючи на викладене суд не вбачає підстав для розподілу судових витрат.

Щодо звернення судового рішення до виконання

При ухваленні рішення суд серед іншого вирішує чи є підстави допустити негайне виконання такого рішення (п. 6 ч. 1 [ст. 244 КАС України](#)).

З огляду на те, що рішення у справі про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), належить до судових рішень, які виконуються негайно (перелік яких міститься у [ст. 371 КАС України](#)), тому відсутні підстави для допущення негайного виконання рішення в цій справі.

У разі необхідності спосіб, строки і порядок виконання можуть бути визначені у самому судовому рішенні. Судове рішення, яке набрало законної сили, є підставою для його виконання (ч. 1, 2 [ст. 372 КАС України](#)).

Частиною 3 [ст. 5-1 Закону](#) визначено, що судове рішення про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), у день набрання ним законної сили надсилається Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Беручи до уваги вказані вище норми, суд вважає, що рішення про застосування санкції звертається Вищим антикорупційним судом до виконання в день набрання ним законної сили шляхом направлення до Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Щодо заходів забезпечення позову

При ухваленні рішення суд серед іншого вирішує чи є підстави для скасування заходів забезпечення позову (п. 7 ч. 1 [ст. 244 КАС України](#)).

Відповідні порядок та підстави для такого скасування визначені [ст. 157 КАС України](#).

Враховуючи, що позовні вимоги Мініюсту підлягають задоволенню в повному обсязі, суд не вбачає підстав для скасування заходів забезпечення позову, вжитих ухвалою від 02.12.2024 у цій справі.

Керуючись ст. [242-246](#), [255](#), [268-272](#), [283-1 КАС України](#), суд

УХВАЛИВ:

Задовольнити позовну заяву Міністерства юстиції України до Відкритого акціонерного товариства Науково-виробничого об'єднання «Родіна», третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача Акціонерне товариство «АНТОНОВ», про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#).

Застосувати до Відкритого акціонерного товариства Науково-виробничого об'єднання «Родіна» санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#).

Стягнути в дохід держави активи, які належать Відкритому акціонерному товариству Науково-виробничого об'єднання «Родіна», а саме:

1) комплекти рульових агрегатів систем керування польотом, які були надані в межах договору № 754/14, укладеного 22.01.2014 між Відкритим акціонерним товариством Науково-виробничим об'єднанням «Родіна» та Державним підприємством «АНТОНОВ», та фактично знаходяться в Акціонерного товариства «АНТОНОВ»: РА-100-01 в кількості 2 шт. (серійні номери НОМЕР_2, НОМЕР_3); РА-110-01 в кількості 2 шт. (серійні номери НОМЕР_5, НОМЕР_8);

2) право вимоги Відкритого акціонерного товариства Науково-виробничого об'єднання «Родіна» за договором № 754/14, укладеним 22.01.2014 з Державним підприємством «АНТОНОВ», на комплекти рульових агрегатів систем керування польотом, а саме на два агрегати РА-100-01 (серійні номери НОМЕР_1, НОМЕР_4); два агрегати РА-110-01 (серійні номери НОМЕР_6, НОМЕР_7); один агрегат РА-81Н (серійний номер НОМЕР_9).

Опублікувати текст рішення на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду відповідно до положень ч. 7 [ст. 283-1 КАС України](#).

Судове рішення в день набрання ним законної сили надіслати до Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня його проголошення.

Якщо в судовому засіданні проголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду (скорочене рішення), зазначений строк обчислюється з дня складення повного тексту рішення суду та його опублікування на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду.

Учасники справи, які не були присутні при проголошенні рішення суду, а також особа, яка не брала участі справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити рішення суду протягом п'яти днів з дня його опублікування на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду.

Відомості про сторін та інших учасників справи:

Позивач: Міністерство юстиції України, місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького, буд. 13, м. Київ, 01001, ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 00015622.

Відповідач: Відкрите акціонерне товариство Науково-виробниче об'єднання «Родіна», місцезнаходження: Звенигородське шосе, буд. 18/20, м. Москва, російська федерація, 123022, основний державний реєстраційний номер: 1027739004424, ідентифікаційний номер платника податків: 7703016310.

Третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача: Акціонерне товариство «АНТОНОВ», місцезнаходження: вул. Мрії, буд. 1, м. Київ, 03062, ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 14307529.

Повний текст рішення суду складено 13.12.2024.

Головуючий суддя

О.В. Олійник

Судді

О.Я. Саландяк

К.Ю. Широка

Покликання на рішення суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<https://reyestr.court.gov.ua/review/123769821>